

1 of 1 DOCUMENT

de Volkskrant

de Volkskrant

9 december 2010 donderdag

Scholen gaan niet efficiënt om met leertijd en inzet personeel

SECTION: OPINIE EN DEBAT; Blz. 20

LENGTH: 687 woorden

Minister Van Bijsterveldt zegt terug te willen naar de kern van het onderwijs, bezorgd als zij is over de recente PISA-resultaten, die een dalende kwaliteit van het Nederlandse onderwijs laten zien. Maar de structuurhervormingen die zij nu voorstelt, zijn niet de oplossing voor die dalende kwaliteit. Overheidsingrepen in toetsen, examens en vakken zullen weinig verbetering tot gevolg hebben.

Van Bijsterveldt zou zich moeten richten op het verbeteren van de lerarenopleidingen. Ze moet dit vanwege de overheid directiever en met meer vaart doen dan nu het geval is. Stel hogere toelatingseisen, verbeter de inhoud van het curriculum en verhoog het niveau ervan, stel hogere eisen aan het niveau van de lerarenopleiders en aan het leren op de werkplek (de stagetijd). De minister is volkomen gerechtigd dit te doen gezien de eisen van deugdelijkheid die de overheid mag stellen. Als de lerarenopleidingen hoogwaardige, interessante en moeilijke opleidingen worden, worden ze ook weer aantrekkelijk voor die slimme, gemotiveerde vwo'ers en havisten met een goede algemene ontwikkeling. Zulke leraren zijn nodig voor hoge onderwijskwaliteit.

Verplichting van regelmatige bij- en nascholing van leraren zou een andere hervorming kunnen zijn. Anno 2010 is het in Nederland nog steeds mogelijk dat een leraar niet of nauwelijks bij- en nascholing heeft gevolgd tijdens zijn (vaak lange) onderwijsloopbaan. Iets dat van geen enkele hoogopgeleide professional geaccepteerd zou worden.

Hervormingen op het aspect 'tijd' zijn ook denkbaar. 'Tijd' is van cruciaal belang voor de kwaliteit van onderwijs. De Inspectie van het Onderwijs constateert al jaren dat er in het onderwijs te veel tijd wordt verknoeid. De tijd verstrijkt wel, maar het is lang niet altijd 'effectieve leertijd' zoals dat in onderwijskundig jargon heet. Scholen die hun tijd wél goed benutten, komen daarmee dan ook onmiddellijk in de krant. Zo blijkt de Arnhemse basisschool Het Mozaïek ongelofelijk goede resultaten te behalen met leerlingen in achterstandssituaties. Hoe is dat mogelijk? Het eenvoudige antwoord van de directeur luidde: 'Het optimaal benutten van de leertijd'. Op deze school zijn de leraren de hele tijd gericht op taal, ook als het vak taal niet op het programma staat. Tijdens de reguliere lestijden staan vooral rekenen, taal en andere vakken op het programma. Pas na drie uur en op woensdagmiddag kunnen de leerlingen tijd besteden aan muziek, dans, kunst of sport.

'Tijd voor leren' zou deze hervorming moeten heten en voor scholen, lerarenteams en ouders 'slimme tijdsbenutting' mogelijk moeten maken. Te denken valt aan verlenging van de leertijd door het opzetten van zomerscholen en naschoolse programma's. Te denken valt ook aan een regelmatigere verdeling van de leertijd door het verminderen van korte vakanties en losse vrije dagen, afschaffing van het 'overblijven' of de vrije woensdagmiddag.

Ook moet aan meer tijd voor leraren worden gedacht. Dit kan door het slimmer organiseren van het werk op school. Start eerder met de (inhoudelijke) voorbereiding van het nieuwe schooljaar. Geef leraren op tijd een nieuw rooster. Zorg voor professionele ondersteuning voor al het kopieer-, schoonmaak-, decoreer-, en organiseerwerk dat zij nu vaak zelf moeten doen. Vergader niet steeds met z'n allen over alles. Schakel andere professionals in die wél de kennis en middelen hebben om die echt moeilijke niet-onderwijsgerelateerde problemen met leerlingen te helpen op te lossen. Geef leraren tijd om te leren, om na te denken, om echt werk te maken van een plan om iets in hun onderwijs beter of anders te doen.

Verbetering van onderwijskwaliteit leent zich niet voor generieke maatregelen die de minister van Onderwijs eenvoudig via wet- en regelgeving van bovenaf zou willen invoeren.

Beter onderwijs is geen kwestie van 'lange halen, snel thuis'. Kwaliteit en tijd kost geld. Wie ambitieus is en in de top van de PISA-lijsten wil staan, moet niet voor een dubbeltje op de eerste rij willen zitten.

Edith Hooge

Edith Hooge is programmaleider Pedagogiek aan de Hogeschool van Amsterdam (HvA).

Vergader niet steeds met zijn allen over alles

LOAD-DATE: December 9, 2010

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: De Volkskrant